СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. Ч. 92. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 20 квітня 1932. | VOL. XL. No. 92. Jersey City, N. J., Wednesday, April 20, 1932. | THREE CENTS.

ПОСТРІЛЕНО ТРОХ СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ

КЕДИЗ (Огайо). — Біля майни „Гудір Тайр енд Робер Компані" прийшло до сутички між забарикадованою сторожею і страйкуючими майнерами, котрі нападали двома наворотами на барикади. Страйкуючі хотіли перешкодити праці в майні, яку ведуть при помочі страйколомів.

Сторожа почала стріляти на наступаючих страйкарів і трох з них тяжко ранила. По стрілянині страйкарі розбіглися.

Заворушення в огайському вуглевім районі продовжуються від 1 квітня, коли то проголошено генеральний страйк наслідком зниження заробітної платні на 25%. Минулого тижня вбито одного страйкара підчас демонстрації.

Секретар праці Довк хотів посередничити між власниками копалень і майнерами, але власники не захотіли пертрактувати.

БЕЗРОБІТНІ РОДИНИ МАНДРУЮТЬ ЯК ЦИГАНИ.

НЮ ЙОРК. — „Тревелерс Ейд Сосаєті оф Ню Йорк" подає свої завваження з допомоги бездомним подорожуючим, яких число чимраз більше зростає. Між іншим кажеться у звіті, що можна завважити в останнім році дуже богато родин, котрі прибувають до Ню Йорку, не знаючи тут ніякого, ні не маючи ніякої родини, ні засобів до життя. Родини ті тяжко навіть відставити до якогось стейту, бо вони, заки доїхали до Ню Йорку, мандрували довгі місяці, а то й рік, з міста до міста, зі стейту до стейту, шукаючи роботи.

ПОМЕР СЕНАТОР ГЕРІС.

ВАШИНГТОН. — Помер сенатор Вилєм Геріс, демократ з Джорджії, літ 64. Був сенатором від 1918 року і великим приклонником Вилсона.

ЗМЕНШУЮТЬ ПЛАТНІ БУДІВЕЛЬНИМ РОБІТНИКАМ.

НЮ ЙОРК. — З днем 1 травня прийде до зниження платень будівельних робітників. Знижка доходитиме до 35%.

ЗНАЙШЛИ В ЖЕБРАЦЬКІМ ЛАХМІТТЮ $33,101.

НЮАРК. — Поліція арештувала як волоцюгу Антона Місяка, літ 56, котрий займався жебрацтвом. Місяк каже, що був нічним сторожем, але втратив заняття. А поліція твердить, що його арештовано за жебранину ще в 1923 р. Та важне те, що детективи, перешукуючи лахи, які носив на собі Місяк, знайшов в одній подертій кишені фляшку джіну, дуже поганої якости, а в другій кишені повно банкнотів на суму $33,101.

Місяк каже, що він „тяжко працював, заки заощадив ту суму".

НЕ ПІКЛУЮТЬСЯ ЯК СЛІД МАТЕРИНСТВОМ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Люї Доблин, третій заступник президента „Метрополитен Лайф Іншуренс Компані", каже, що коли би в Злучених Державах піклувалися материнством до цеї міри, як це робиться в Европі, то можна би вратувати річно життя 10,000 матерям.

В НЮ ЙОРКУ ТРЕБА $10,000,000 МІСЯЧНО ДЛЯ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Сіти Аферс Комітї" подає, що місто потребуватиме від червня до кінця року на допомогову акцію безробітним $60,000,000, себто по $10,000,000 місячно.

НЕ ВИЯВЛЯТЬ ІМЕН СПЕКУЛЯНТІВ НА ЗНИЖКУ.

ВАШИНГТОН. — Досі ще не виявлено публично імен тих великих спекулянтів, що грають на нюйорській біржі. Їм то приписують катастрофальний спад вартости цінних паперів.

Ричард Гвитні, президент нюйорської біржі, взяв в оборону спекулянтів. Він каже, що коли би їх не було, то біржа була би вже давно замкнена й була би ще більша паніка.

ЧИСТЯТЬ НЮ ЙОРК ВІД СПІКІЗІВ.

НЮ ЙОРК. — Вже переведено статистику нюйорських спікізів. Кажуть, що є їх понад 20,000. Прогибіційний адміністратор хоче перевести в них ревізії. В одним дні переведено 36 таких ревізій і арештовано 50 осіб. Ревізії переводили 100 агентів. Агентам поставлено вимогу переведення одної ревізії за один день, або бути приготованими втратити заняття.

ВБИВСТВА ПРИ ФОРСУВАННЮ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Наслідком форсування прогибіції загинуло 16 осіб в часі від 1 липня 1931 до 29 лютого 1932 р. Між тими особами було 10 цивільних людей і 6 федеральних агентів.

ВЕТЕРАН ТРИ ДНІ БЕЗ ПОЖИВИ.

НЮ ЙОРК. — З виснаження впав на Лексінгтон евені Джан Мек Дона, літ 46, ветеран світової війни. Не хотів тти, до шпиталю, бо казав, що там місце для слабших від нього. Ні не хотів брати грошевої допомоги від прохожих. Він є механіком, але без роботи. Три дні він нічого не ів.

НАСТУП БЕЗРОБІТНИХ НА ПОЛІЦІЮ.

Перед громадським урядом в Ожегові (Шлєськ), де виплачували підмоги безробітним, прийшло до авантур між безробітними та громадськими службовцями. Прийшла поліція й усунула безробітних. Незабаром зібралося перед громадським урядом около 800 людей. Поліція взялася розганяти їх. Безробітні зранили камінням двох поліцаїв, а пшодовніка Бартошека хтось зранив ножем у плечі. Поліція вжила бомб, що витискають сльози. Демонстранти дальше обкидали поліцію камінням і цеглами та зранили підкомісаря Жофа. Тоді поліція стала стріляти з револьверів і зранила одного безробітного. Його забрали до шпиталю.

ДІТОЧА ПРОГРАМА МОСКОВСЬКОЇ РАДІЄВОЇ СТАНИЦІ.

В одній школі радянського союза зібралася дітвора при радієвій голосниці, щоби слухати діточої програми з московської радієвої станиці. З голосниці пролунали несподівані звуки: „Гав, гав, гав, брр, брр, гав... Діти, — заговорив мужеський голос після собачого брехоту, — „якого голосу ви слухали?... Ви думаєте, що це брехіт собачки? Ні, ні! Це капіталісти брешуть на радянський союз".

КУКУРУЗА З РУМУНІЇ ДЛЯ ГРЕЦІЇ.

В гористих околицях Греції панує велика бідa через безробіття. Грецька влада припоручила сільсько-хліборобському банкови, щоб він на рахунок влади закупив у Румунії кукуруди за 10 мілионів драхм. Уже й почалися переговори з румунськими купцями про закупно кукуруди. Не багато, а всежтаки прийдуть гроші до Румунії.

НАПАД У БУЧАЧКАХ.

На Петра Ферлея, що недавно вернувся з радянського раю (а втікав через Персію!), напало 3 незнаних людей, з котрих один кинувся на Ферлея з ножем та хотів пробити йому груди. На щастя, ніж зісунувся та пробив тільки кожух і блюзу, зачепивши легко тіло. Причина того нападу не відома.

НОВИЙ ТРУП НА ДНІСТРІ.

На Дністрі відірвався нова трагедія. 16-літня Евгенія Орзун з села Слобозії на совєтському боці старалася втекти до Румунії. На самій середині Дністра замітили її совєтські пограничники й почали на неї стріляти. Орзун ловалилася трупом. Румунські пограничники приняли вбиту на румунський бік. Перед тижнем перейшов на румунську сторону брат убитої. Їх родичів заслали на Сибір.

ПРОДУКТ ЧАСУ.

З тюрми в Сейнт Квентин, в Каліфорнії, випущено недавно Дороту Елингсон, яка вісиділа там півсема року за вбивство матері. Вбивство свого часу звернуло було загальну увагу на себе поведінкою вбивниці. Застрівшись маму за те, що вона насварила її за пристрівання з хлопцями, дівчина вбралася і пішла танцювати. Дівчину назвали тодi типовим продуктом теперішнього часу. Батько після випадку відрікся своєї дочки і змінив своє призвище.

СПОДІВАЮТЬСЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОЛІПШЕННЯ В АМЕРИЦІ.

Французькі економісти пишуть у газетах, що треба сподіватися повільного відродження економічно-фінансового життя Америки. Хоч відродження Америки буде повільне, то воно буде певне і забезпечене та твердій економічній підставі.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

В неділю, 1. мая, 1932. р., на Великдень виступить український гр.-кат. церковний хор з Гановер (Nanticoke, Pa.), на радіо станції W. B. R. E., Wilkes Barre, Pa., від години 6 до 7. ввечір.

Програма отолоситься слідуючого тижня.

СКАСУВАННЯ 6 ВОЄВІДСТВ.

Шляхом президентського декрету буде здійснений заповіджений відлавна адміністраційний поділ держави. Скасують воєвідства: станиславське, тернопільське, келецьке, волинське, білостоцьке та новгородське. Ті зміни обовязуватимуть від початку адміністраційного року, себто від 1. квітня 1932 р.

АТЛЯНТИДА ЧИ ЩО ІНШЕ?

Орган Ватикану „Осерваторе Романо" помістив цікаву вістку про подарож учених підводним човном між берегами Африки та Сицилії. Вчені перебували в заздалегідь приготованій темній каюті та гляділи на екран. Новий телевізійний апарат винаходу Американця Гартмана кидав на екран чудові картини морського дна. Спершу вчені думали, що горячкують або бачать підморську „фатаморгану". Перевірили кілька разів свої картини й бачили завжди ті самі видатки морського дна на екрані. Бачили гарні тереми, довгі мури довкола міст, колюмни та памятники, руїни великого міста. Чи це частина автопленої Атлянтиди, чи сліди якогось іншого материка? Одно певне: телевізійний апарат показав ученим частину людської трагедії анеред сотень тисяч літ.

МОЛДАВСЬКА РЕПУБЛИКА БЕЗ МОЛДАВАНІВ.

З Київа доносять, що все молдавське населення совєтської молдавської республики отримало наказ бути приготованим до опущення території молдавської республики. Це населення буде роміщене в далеких губерніях Росії.

Совєтські власти обясюють цей наказ так: Тому, що Румунія і Польща приготовляються до війни з Росією, подібно як Японія, а входять у тісний звязок з провідниками сепаристичного українського руху, рішило совєтське правительство прочистити пограничне пасмо від підозрілого населення. В тій ціли заберуть усе населення з пограничної смуги і заміняють його населенням з подальших губерній, зложеного з самих комуністів. Це нове населення утворить здвоєні совєтських границь з Румунією і Польщею військові й комуністичні колюнії.

КРІПКИЙ СОН.

Столітній Жид, Дягор Відорович, який жие у Винниках, спить уже цілий тиждень. Лікарі зацікавилися цим явищем.

СКАНДАЛ У МОСКОВСЬКОМУ ТЕАТРІ.

Російська трупа „Тард" мала виставити 25-го лютого ц. р. у Вишнівці, пов. Кремінець, пєсу „Білогвардійці" Чіркова. Перед відслоненням куртини пяні артисти почали сваритись, а що на сварні не могло між пяними скінчитися, почали битися взаїмно по лицях. В часі тієї бійки піднеслась куртина. Публика спочатку думала, що це є початок пєси, але коли прийшло вже до „настоящої" бійки між артистами, то присутні побачили, що то не жарти, та вибили з салі, боячися, щоб їм щонебудь не дівталось. Вистава не відбулась. „Культурні" артисти, протверезившись, тихенько вийкали з Вишнівця.

НОВИЙ ВИНАХІД.

Було — їдете автом і серед поля трісне гума: помпуєте, аж прієте. А тепер один інжинір зробив винахід: луска, виповнена вугільним газом. У випадку, коли трісне обруч, прикладається луску з газом до отвору-вентилю обруча й в одну хвилю обруч виповнюється. Є всякі величини цих лусок з газом: 40 г. газу вистарчає до виповення 2 коліс мотоцикля, а 130 г. до 2 автових коліс.

ВОДЯНА ЗАВІСА.

В багатьох заграничних театрах увели вже водяні куртини. Коли скінчиться дія, не спускають завіси з тканини, але замісць того відкручують відповідні апарати, що знаходяться нагорі. Вода рине тоді згори густою масою і заслоняє сцену. Така водяна завіса відсвіжує скоро повітря на салі, і коли на неї пустити колірове світло рефлекторів, дає чудовий, просто казковий вид.

ПОЧАДІЛИ.

В селі Угольцях, пов. Рівне, господиня Хвощук замкнула бовдура у хаті й лягла спати. Чоловік її, вчадівши, збудився і, почуваючи себе зле, інстинктовно виліз до зимних сіней і тим уратував собі життя, а жінка так учаділа, що й умерла.

„УКРАЇНСЬКИЙ" ЧИ „РУСЬКИЙ".

Куратория львівської шкільної округи повідомила Головну Управу „Р. Ш.", що погоджується на те, щоби школи вживали і в офіційнім листуванню терміну „український", а не „руські".

НОВИЙ НАФТОВИЙ ТРОСТ.

І на нафту тепер велика криза. Нема ціни й нема збуту. Для деяких нафтяних виробів румунська нафта найлішa в світі. А всетаки нема на неї попиту. Ого й зійшлися нафтярі промисловці та ухвалили зробити синдикат, чи то трост. До того синдикату пристала й держава. Незабаром міністерська рада має одобрити статут цього синдикату. Нафтяний синдикат зробить відтак умову з Францією для достави ій нафти з Румунії.

ЗРОБИВ З ХАТИ ЦВИНТАР.

У Галаці (Румунія) знайшли в одній хаті закопаного під підлогою трупа 70-літнього чоловіка. Власник помешкання заявив поліції, що старець помер, а він не мав грошей на похорон і тому закопав трупа під підлогою.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРЕСА ЗАВЗЯТО НАПАДАЄ НА ЯПОНІЮ

БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, ЩО ЯПОНІЯ ХОЧЕ СПРОВОКУВАТИ ВІЙНУ. ГЕНЕРАЛА МА НАЗИВАЮТЬ ПРОВОКАТОРОМ, ПІДІСЛАНИМ ЯПОНІЄЮ.

МОСКВА (СССР). — Офіційна радянська урядова газета „Ізвестія" виступила з небувалими дотепер гострими нападами на Японію. Газета заявляє, що Японія поводиться в Манджурії так, щоби спровокувати війну з Росією. Разом з тим у самій Японії йде шалена агітація за війну, а населення морально підготовлюється до війни. Тому газета заявляє, що японський уряд та японські політики повинні рахуватися з тим, що вся вина за те, що може статися на Далекому Сході, спаде на них.

Разом з тим усі газети в Москві почали також нападати на генерала Ма, котрий зрадив манджурський уряд і почав на кордоні з радянською Росією формувати собі армію, нібито для боротьби проти Японців та проти незалежного манджурського уряду. „Ізвестія" та інші газети називають генерала Ма японським провокатором, який знаходиться на службі японського генерального штабу. Завданням генерала Ма є створити для Японців приключку до посилки їх військ на радянський кордон, нібито для боротьби з військами генерала Ма.

МОБІЛІЗАЦІЯ НА УКРАЇНІ.

РИГА (Латвія). — Радянський московський уряд наказав перевести на Україні мобілізацію тих, котрі родилися в 1905—1909 роках та котрі звільнені від військової служби. Всі здемобілізовані мають бути відправлені на примусові роботи на Далекий Схід та на Сибір. Майже всіх змобілізованих негайно відвозять спеціяльними потягами на Далекий Схід, де здовж ріки Амура переводять спішні фортифікаційні роботи.

Тим, котрі ухиляться від мобілізації, загрожують тяжкі кари. В наказі про мобілізацію зазначено, що кождий змобілізований мусить принести з собою харч на три дні, а також лопати та залізні дручки, потрібні для земельних робіт.

ПІЛСУДСЬКИЙ ОБІЗДИТЬ БЕСАРАБІЮ.

КИШИНІВ (Бесарабія).—Маршал польської та румунської армії, Йосиф Пілсудський, обіздить Бесарабію. Він недавно вернувся з відпочинку й лікування в Каірі (Єгипет) і по дорозі в Польщу затримався в Румунії.

В Кишиневі мав відбутися на його честь великий бенкет, але цей бенкет довелося відкликати, бо Пілсудський підчас своїх обіздів Бесарабії застудився. Лікарі кажуть, що його хвороба не є небезпечна.

ЖИДІВ БЮТЬ І ВЯЗНЯТЬ.

ВИЛЬНА (під польською окупацією). — Місцевий суд засудив на два роки вязниці Жида, студента університету, Самуеля Вульфіна, 20 літ, за напад на студентів Поляків. Прокуратор твердить, що група жидівських студентів напала на Поляків студентів і тяжко їх побила підчас минулорічних протижидівських погромів у Вильні.

У бійці жидівських студентів з польськими був убитий студент, Поляк Вацлавський. Інших обвинувачених, Залкіна і Гаскеля, звільнено від вини й кари.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПО ОБЕЗЗБРОЄННЮ ЛИНЯВИТЬСЯ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Вже два місяці тягнеться конференція по обезброєнню. До цього часу ще не приступлено до конкретної праці, а все обмежуються лише виголошуваним довжезних деклярацій, а потім дебатами над ними. Загальне переконання таке, що поки прийде до дійсного обмеження зброєння, або до його зменшення, доведеться скликати ще неодну конференцію.

Делегати на цю конференцію, кажуть, що вони своїм завданням ставлять зробити все, що можуть тепер, щоб підготовити грунт для дальших конференцій по обезброєнню.

ЩЕ НЕМА МИРА ПІД ШАНГТАЄМ.

ШАНГТАЙ (Китай). — Знову почалися переговори про мир у районі Шангтаю. Зі сторони Китайців тепер переговори веде делегація, в якій приймає участь бувший генералісимус і диктатор Китаю, Кай Шек. Японці й Китайці сподіваються, що нарешті вони порозуміються між собою.

Найголовніший спір між ними йде за те, на якій лінії мають лишитися японські війська біля Шангтаю та якою мусить бути невтральна смуга.

АНГЛІЙСЬКИЙ БУДЖЕТ ЗБАЛЯНСОВАНО.

ЛОНДОН (Англія).—Британський канцлер Невіл Чемберлейн закінчив складання державного бюджету. Йому пощастило збалянсувати бюджет, не підносячи податків на прибутки, але разом з тим він не міг їх зменшити. Довелося збільшити податки на імпорт до Англії чужинецьких виробів та сирівців.

Бувший канцлер Сновден висловився проти підвищення мита, але його голос рішаючого значіння не мав.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзи Сіті і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПІД ЖАЛІБНИЙ СПІВ ТРЕМБІТ

Знайшлися чужинецькі кореспонденти, один англійський і один німецький, що звернули увагу світа на те, що голод, у своїх найбільших страхіттях, панує не тільки в Китаю, але й у самій середині культурної Европи. І як завдяки благородному американському кореспондентови світ почав виявляти принаймні якесь зацікавлення варварською „пацифікацією" на Західній Україні, так тепер бодай зачинають занотовувати факти, що на Закарпатській Україні голод, і то такий страшний, що перевищує голод у Китаю чи Індії. А коли таке пишуть чужинецькі кореспонденти, то вже з того можемо собі уявити, які страшні відносини панують на тій частині нашої землі, що опинилася під чеською владою.

Ось до чого дійшла наша рідна земля під владою держави, яка ще нібито найліпша з усіх наших окупантів, яка ще найбогатша і в якій панує ще розмірно найбільший спокій і добробут. За тої то влади на землі, на якій добувають білу сіль, не можуть наші браття здобутися навіть на те, щоби цею сілю можна було хліб чи страву посолити. І солять червоною сілю, що є для худоби, вважаючи щастям, коли є хоч така сіль і коли є хоч яка картоплина в хаті, бо про хліб то й не згадувати.

По цілій нашій Верховині не видно людей. Це ходять тільки кістяки. І тих кістяків розстрілює жандармерія, як вони домагаються поживи. І таке діється за влади великого гуманіста, президента Масарика! І треба аж заграничних кореспондентів, щоби вони пустили в світ закривану чеською поліцією і цензурою страшну голодову ситуацію на Закарпатській Україні. Отся нова трагедія, яку переживають наші браття на Закарпатській Україні, повинна заставити американську еміграцію з цеї землі й нас усіх подумати над широкою акцією не тільки матеріяльної допомоги, але й оборони цеї дорогої нам землі. Бо з її кольонізують та чехізують.

А по другій стороні Верховини, там під лицьким окупантом, як описує Олесь Степовий, доходить до того, що жінки сходять з розуму на вид умираючих голодовою смертю своїх рідних. Це так вигибає наша чудова Гуцульщина! І вона теж відзивається до нас та благає ратунку. Цеж гуцульський цвіт пате під косою смерти, бо, як описує Степовий, „щораз частіше по горах, синіх Карпатах, несеться жалібний спів трембіт, сумніший ніж усе, в супроводі похоронного походу громадки близьких, які провожають голодних трупів в останню дорогу".

МОСКВА — МОСКВОЮ

Слідкуючи за відомостями, що походять з радянської України, бачимо, як радянська влада чим далі тим усе більше старається знищити все те, що робить Україну відмінною від Московщини, а також усе те, що творить підвалини культурної та політичної самобутности українського народу. Не говорючи вже про шкільництво на Україні, яке цілковито поставлено на услугу комуністичної партії та московського імперіялізму на Україні, звернемо увагу на те, що комуністи вже закінчили ліквідацію самостійности такої високої наукової інституції як Всеукраїнська Академія Наук. Свого часу большевики впровадили в склад членів академії своїх партійних неуків, яких число все тепер збільшується. Завданням їх є пильнувати, щоб в Академії Наук не виявився „український шовінізм" та щоб у науці не поширялася „контр-революція".

Частину членів Академії, на чолі з проф. М. Грушевським, чекісти під різними претекстами „наукових висилок" заслали за межі України в різні місця Московщини. Крім того большевики зробили ще великий процес „Союза Визволення України". Своїм засудом большевики знищили відразу кілька визначніших діячів української науки, а також у той саме час арештували й післали на каторгу кілька тисяч провінціональних українських діячів, що працювали на полі культурно-науковому. За тим припинили українські наукові видання, разом з науковим місячником „Україна" і т. д.

Україну все більше почали заливати московські книжки, московські газети та різні московські періодичні видання. Разом з тим усе, що друкується українською мовою, старанно скеровується так, щоб убивати в українських читачів не лише бажання мати для України якусь політичну окремішність від Московщини, але навіть стараються вбити почуття національно-культурного відокремлення Українців від Москалів. Словом, ведеться старанно й удосконаленими методами русифікацію України на комуністичному грунті комуністичними способами.

Економічна політика Москви на Україні направлена на визиск і повне економічне знесилення українського населення. Всі плани пятилітки будуються і переводять так, що Україна має бути нерозділько економічною частиною єдиної Росії. Крім того індустрію розділюють так, що Україна повинна, яко кольонія, постачати Московщині сирівці, а також півфабрикати, а з Московщини має одержувати вже готові вироби. Отже українське населення мусить оплачувати перевіз сирівців та півфабрикатів до Московщини, переробку і викінчення їх на фабриках і заводах Московщини, потім перевіз готових виробів на Україну, а нарешті платити зиски, які хоче мати продавець, себто Московщина та її "всеросійський уряд".

Крім того Москва пакує на Україну своє робітництво на фабрики й заводи. Отже це робітництво має заробляти коштом українського місцевого населення. Москва ставить залогами на Україні московські війська, що також лягає важким тягаром на українське населення. До всього того Москва старається обкроїти як найвужче межі української, нібито незалежної, соціялістичної республіки. Щойно недавно головний промисловий український район, „Донецький Басейн", Москва відокремила цілковито від України й навіть адміністраційно підпорядкувала його собі. Економічно й політично, очевидно, вся Україна підпорядкована Москві. Лиш адміністративно радянська Україна підпорядковується харківському центрови, який складається з емісарів Москви. Але й цього Москва боїться, бо тепер старається все більше звязати безпосередньо окремі райони України з Москвою.

Московський імперіялізм комуністична партія прикриває тим, що вона дає можливість українському населенню говорити не лише в себе вдома, але й на вулиці та в деяких установах своєю рідною мовою. Отсе рідні комуністичні плазуни та поспаки вважають великодушною „благодатю" і „здобутками", які комуністична партія дає українському народови.

Та вже нераз Московщина ще більше затискала в своїх азійських обіймах Україну. Вже вона нераз ницила Україну так, що пустинями лежали її поля й лише дикі звірі вили на них. Український народ все це пережив, переборов, поширив свої етнографічні межі й набрався більшої національної свідомости, а тепер він усе більше приходить до державно-політичної свідомости. Отсе рішить майбутню долю України, а не московські заходи на ній, хоч і з боку комуністичної партії.

БАТЬКІВСЬКА АМБІЦІЯ СУПРОТИ ДІТЕЙ

Звичайним, природним, можна сказати навіть, неминучим виливом любови батьків до дитини є їх бажання бачити успіх дитини в житю. Це є така звичайна річ, що батькомати, які не тішилися би або не чули би гордости на вид успіху своєї дитини, були би справді диваками.

Не важне, в чому саме дитина здобуває цей успіх, а важне, що вона добуває. Цей успіх може бути в рахунках або в „спелованню"; може бути у співі або в спорті. В чому він не був би, всетаки це успіх, і серце звичайного батька чи матери наповняється радістю на вид успіху дитини.

Отже родичі тішаться з дітячого успіху та хотіliб, щоби дитина мала успіх, себто, щоби вона відзначувалася як краща дитина в життю, в товаристві, школі, роботі, подружу. Говориться звичайно про це явище як про амбіцію батьків супроти своїх дітей. Значить, батьки хочуть, щоби їх дитина була добра, розумна, примірна, вміла пробиватися в житю, і так далі.

Коли амбіція родичів супроти своїх дітей є нормальним явищем, то брак такої амбіції треба вважати ненормальним явищем. І то не тільки ненормальним у тому значінню, що воно рідко трапляється, але й ненормальним у тому значінню, що воно шкідливе для дитинй. Коли дитина не бачить зацікавлення родичів її успіхом, то вона сама тратить амбіцію, сама не цікавиться власним успіхом, сама не пробує добути собі краще місце в світі.

Це не одинока небезпека для дитини в тому огляді. Як звичайно під іншими оглядами, так і під отсим глядом дитині ще друга небезпека, а саме небезпека зі злої амбіції родичів супроти дитини. Про шкідливу амбіцію родичів можна передовсім говорити тоді, коли ця амбіція переборщена, натягнена, занадто напружена, себто, коли батьки натискають на дитину, щоби вона добувала собі успіх.

Шкільні діточі клініки повні дітей, котрих батьки мають завеликі домагання супроти дітей. Показується, що як в інших випадках, так і цьому, найкраща дорога — середня дорога. Не треба дитини занедбувати, нею не цікавитись, а з другої сторони, зле цікавитися її успіхом занадто сильно, горячково, напружено.

В Америці амбіція батьків супроти дитини проявляється звичайно найбільше тоді, як дитина піде в школу. Це тому, бо в Америці школа це чи не одинока арена, де дитина може себе показати. Відноситься це передовсім до родин імігрантів, головно тих, що вийшли з селянства. Селяни у старому краю могли в своїй молодости проявити свою справність також у роботі, бо вони вже змалку працювали при батьках на полі. Їх діти, виховані в Америці, не йдуть до праці, а до школи, і тому школа набирає надзвичайного значіння для амбітних родичів, які хотіли би бачити успіх своїх дітей. Через те імігрантам-батькам треба спеціяльно вважати, щоби вдержати супроти своїх дітей цю золоту середину — правильну дорогу. З одного боку, не проявляти байдужности до успіху дитини в школі, до успіхів в її науці, захованню, тощо. З другого боку, не перетягати струни й не поступати так, немовби все життя залежало від того, який успіх дитина добуде собі в школі.

І знову, як звичайно, попасти на властиву дорогу не так то легко. Багато людей робіть тут похибки. Але, як звичайно, попасти на властивий шлях не є неможливою річю навіть для того, хто вже поробив похибки. Коли були похибки, то треба їх справити.

ЗА ІНТЕРВЕНЦІЮ СОЮЗА НАЦІЙ У СПРАВІ РОЗСТРІЛІВ НАД ДНІСТРОМ.

Обуреня цівілізованого світа проти московського уряду, якого агенти в нелюдський спосіб розстрілюють утікачів із України над Дністром, зростає. „Газет де Льозан" з 30 березня пише: „Багато часописів, особливо англійських та французьких, запитує, чи звірства у Молдавії не викличуть інтервенції Союза Націй у московського уряду". Льозанський дневник наводить декларацію міністра Йорги в румуньскім парляменті, в якій він говорить про „безприкладне варварство" большевиків та нищення ними норм цівілізації, які додержувались від часів монгольської інвазії, та заповідає меморіял у цій справі до Союза Націй. Далі дневник цей висловлює переконання, що інші держави підуть за прикладом румунського уряду, бо не можна допустити до того, щоб „уряд европейської нації винищував населення голодом та муками, не роблячи вийму для жінок та дітей".

З інших офіційних заходів проти масакри над Дністром треба згадати спільний виступ української та румунської делегації на зборах Ліги Прихильників Союза Націй. З голосів преси видно, що жахливі події над Дністром викликали в европейськім громадянстві цілком зрозуміле зацікавлення до трагедії того безмежного пекла на землі, яке урядили большевики в межах радянщини. Кождий непереджений Европеєць мусить розуміти, що „полювання на людей", як висловлюється „Журналь де Женев", є лише тисячною частиною того, що відбувається понад десяток років на землях, підбитих большевиками.

Дуже характеристичне, що вся европейська преса, без різниці напрямків, включно з соціялістичною пресою, гостро осуджує розстріли безборонного населення. Велике вражіння викликає низка описів з Бесарабії п. Ж. Льондона, кореспондента паризького „Ле Журналь". Він між іншим пише, що большевицька пропаганда, яку поширює радіо з Тирасполя, стоїть у різкій суперечности до того, що він бачить на березі Дністра. Разом з описом масакри на Дністрі цей кореспондент прислав до свого часопису й фотографії восьмох застрілених утікачів.

Знову „Ле Месажер Соціаліст" кінчить статтю „Кривавий берег" протестом проти мордів чека та стверджением, що от як виглядає в дійсности „пролетарська диктатура"!

Другий соціялістичний дневник, „Ле Друа де Пепль" (Право народа) між іншим пише: "Не сами лише Молдавани хочуть втекти з радянського раю. Що дня нещасливі селяни, напір мертві від виснаження, намагаються перейти польський та фінляндський кордон, а революта на Україні множиться".

Варто зазначити й поклик Союза московських письменників та журналістів з Югославії з нагоди масакри над Дністром та сказати культурному світови, до якого вони звертаються, що московська еміграція не сміє використовувати кровя українських утікачів над Дністром, щоб зводити свої домові порахунки з большевиками. — (Укр. Бюро в Женеві).

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітнього апарату, а в міщанній — допоможе її занедбання чи недоліків в освітній роботі. — Скільких більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо за це!

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(24)

Сава кинув сою кульбаку на коня і стягнув попругу. Зазубелив і заклав уздечку вже сидячи на коні і підганяючи його. Він знав, що тепер зачнуться перегони на життя і смерть. Треба було за всяку ціну погоню сильно випередити.

Ледви пару мінут минуло, а степом мчалася ватага з двацятьох Татар на форкаючих конях. Вони вже в білу днину виглядали так дико, що людям з культурніших сторін лячно було на них дивитися. Тепер, в сім сумерку, виглядали на військо опирів. Степ не був тут цілком рівний, як спокійне море в безвітрій тишині. Степ був тут филястий, горбковатий. Що Татари попали на який горбок, то виїдили на нього і роззирялися. Ще не було цілком ясно, отже в степу неодно виглядало інакше, як воно справді було. Вже неодин подальший кущ збаламутив їх і загаяв, бо вони в темряві взяли його за їздців і зі своєю шляху збочували до нього. Раз взяли в бік за троми їздцями. Аж коли вже здоганяли їх, побачили, що то люзаки без їздців, та зате один з рогами. Погоня здурилася, здоганяючи олені. Ось такі скоки в бік відтягали погоню від шляху, яким, ні раз не сходячи з нього, мчався Сава.

Щоби що хвиля не збочувати, Татари розсунулися в довгу лінію. Посуваючись так розстрільною вперед, вони перещукували широкий простір степу. Як би котрий з них побачив що, то криком в одній хвили годен був стягнути своїх товаришів докупи. По обох боках тої розстрільної та далеко від неї мчалися два звідуни. Таким способом погоня мала на очах смугу степу цілу милю широку. Один з тих звідунів надіздив на мокрим від поту і спіненим коні. Вже здалека вимахував рукою і показував поза себе. Дусай свиснув, і ціла ватага помчалася в ту сторону. По хвили погоня виїхала на хребет вищої филі степу. Далеко перед ними, та всеж таки так близько, що може було добачити коні з їздцем, мчалися два їздці. Може було пізнати, що то мущина і жінка. Гнали просто в сторону Запорожа.

Дусай доміркувався, що збігці їдуть до броду на Бозі, який є за семигорбами. Під сим бродом вони вже були би безпечні перед погонею, бо броду стерегла постійна запорожська сторожа. Бачучи, що хтось поспішно наближається до броду і що за ним іде татарська погоня, сторожа виїхала би йому на поміч. Щоби до того не допустити, Дусай мусів би перейміти збігців, ще заки вони будуть по тім боці горбів, щоби їм заставити дорогу до броду. Покищо треба було підіхати до збігців ще бліжче і потому половину погоні вислати поза горби. Дусай дав знак, щоби їзду прискорити.

Татарські коні помчалися вихром. Здавалося, що їх копита не доторкаються землі.

Щасливі, що їм повелося втекти, Марта і Сидір мчалися вперед. Вони знали, що небезпека ще не минула. Марта добре сиділа в сідлі. Кінь Сави, хоч вже не молода і суха кандиба, держався ліпше, як молодий і добрий кінь Сидора. Цілий рахунок збігців був тепер в надії, що татарські коні не такі борзі. Збігці сильно вирізнялися. Татар. Відстань між ними і між погонею була би може й не зменшалася, як би не те, що Татари взяли цілком свіжі коні, які в останнім поході цілком не були і відпочивали дома. Нарешті Татари таки добавили збігців. Просто, вже не збочуючи ні вправо ні вліво, гнали по їх пятах.

Сидір вже давно доглянув погоню. Вже коли перші з ватаги появилися на хребті горба, він побачив їх грізні фігури на затилюю ясного неба. Марті не сказав нічого, щоби її не тривожити. Також коней не підганяв до більшого посіху, щоби передчасно не вичерпалися їх сили, і щоби вони цілком не охляли, коли прийде рішаюча хвиля. Він тепер надіявся, що Татари перетомлять свої коні і вони в останній хвили вже не здужають перейміти прискореного гону коней не перетомлених. Його кінь ще цілком не показував утоми. Кінь Сави під Мартою ішов так, начеб рушив щойно з місця.

Погоня ще була далеко. Дусай знав, що чим бліжче до Бога, тим більша була небезпека, що збігці спасуться і на нього нашлють запорозьку погоню на свіжих конях. Татари стали ще сильніше підганяти свої коні. Добуваючи останніх своїх сил, татарські коні замітно наближалися до збігців. Сидір що хвилі озирався і бачив, що відстань між ними і погонею постійно меншає. До броду на Бозі було ще далеко. Боявся підігнати коні, бо готові би, не дійхавши до того броду, впасти. Не виключене було, що також попадали би татарські коні, та для Сидора се не була ніяка потіха. Його самого піші Татари може би й не спіймали. Про те, щоби дівчина могла втекти пішки перед двацятьма пішими хижаками, не може було й подумати.

Марті ані в гадці не було, що погоня вже так близько за ними. Та бачучи, що Сидір так часто озирається, й вона озирнулася. Затруснулася, побачивши таку близьку небезпеку. Не сказала ні слова. І він мовчав. Лиш підігнав свого коня, вона свого. І вони стали гнати божевільним чвалом. Не помагало. Татари були щораз бліжче і бліжче. До їх вуха вже долітали глумливі окліки дикунів.

Нараз її товариш, що хвилю глядів у лівий бік, підвівся високо на стременах. Напружав свій зір, силкувався пізнати, що там таке: їздці, чи табун, чи може кущі? Марта, що саме в тій хвили знов озирнулась була поза себе, крикнула:

— Ми пропащі! Вони на чортах їдуть, не на конях.

—Ще не пропащі! — відповів Сидір, все ще вдивляючися в далечінь. — Глянь ти в отсю сторону! Може твій зір ліпший як мій. Мені бачиться, що то польське військо. Бачиш там, ту темну латку на зеленім степу?

Мерта глянула туди і сказала:

— То худоба пасеться.

— То не худоба! — крикнув Сидір. — Аж тепер бачу, що ся латка не стоїть на місци, а скоро наближається до нас, бо щораз більша. Худоба так скоро цілою чередою по степу не бігає. То військо. Ще лиш не видко, яке. То або Запорожці, або польська погоня. Як погоня їхала цілу ніч, то могла би бути вже тут. Та латка посувається так, начеб би хотіла Татарам зайти дорогу.

— Ми задивилися на латку, не добачуючи змінили курс,— тривожно крикнула Марта. — Ми самі наближаємося тепер до Татар.

— Я нарошно зробив так, бо таким способом підіздимо також бліжче до наших спасителів. Тепер вже пізнаю. То польське військо. Воно вже побачило Татар, бо розтягається в довгу лінію.

— Як Поляки, то ми між молотом і ковадом. Спекаємося Татарина, то попадемо в руки Ляха.

— Я гадаю, що в першій хвили польське військо не буде для нас таке небезпечне, як Татари. Лише Дзенцьоловський знав, що прийшли приказки Конецпольського приставити тебе й мене до Корсуня. Кромі нього, в цілім гарнізоні Слушкова ніхто не знав про се, не знає і не буде знати. Дзенцьоловський не скаже нікому, бо його уста замовкли на віки. Листи Конецпольського не скажуть нікому, бо вони у мене, в моїй торбі. Я зараз вийму їх, подру на дрібні кусничкн і пущу з вітром. Зроблю тому так, бо як би спіймали мене, то й всі папери відобрали б.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА ДОПОМОГУ ВЛАШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО СВЯТА В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ВАШИНГТОНА.

I.

Я нижче підписаний, громадянин з Бруклина, Н. Й., радо йду за покликом нюйоркського Клюбу Українських Танцюристів і від себе жертвую на влаштування українського свята в честь Юрія Вашингтона суму 50 дол. Рівночасно даю від себе позичку на ту ціль у висоті 200 дол. і прошу моїх знакомих та приятелів, щоби від себе допомогли Школі Василя Авраменка всім, чим лише зможуть. Тепер найліпша пора здобути український імігрантів в Америці відповідне місце.

Семен Угорчак.

II.

Коли час на діло, а не на слова, то й я не хочу остатись позаду. Хоч перед тижнем дарував я Школі Василя Авраменка 50 дол. на влаштування свята в честь Юрія Вашингтона, то тепер даю ще 500 дол. добровільної позички на цю ціль. Хай іде вперед велика праця на полі українського мистецтва. Хай Український Хор під управою нашого незрівняного Олександра Кошиця й Український Народний Балет, виведений нашим молодим артистом Василем Авраменком, принесуть належне імя українській іміграції в Америці!

Мирон Сурмач,
Власник Базару
Сурма.

III.

Хоч попереднього разу, значить перед виступом Школи Українського Національного Танку Василя Авраменка в Метрополітен Гавз у Ню Йорку, я позичив майже всі гроші, потрібні для влаштування того виступу, а то 4,500 дол., то тепер мої сили заслабі, щоби сфінансувати біля 30 виступів Українського Хору Ол. Кошиця Українського Народнього Балету Василя Авраменка для вшанування памяти Юрія Вашингтона. Я думаю, що цю справу повинно підперти усе зорганізоване українське громадянство в Америці та свідомі одиниці. Від себе даю тим разом 200 дол. на цю високу ціль.

Іван Редчук,
Ню Йорк.

LEHIGH VALLEY SERVICE
Нові багато знижені ціни
$2.50 зворотня їзда
ДО
WILKES-BARRE and SCRANTON
В СУБОТУ, 23. КВІТНЯ .
Звичайні потяги відїжджають з Пенсильвенійської станції, 33-я улиця і 7-а овеня, в годині 4:35 і 6:30 пополудні, і 8:30 вечір.
Поворот в неділю вечір.
(Standard Time)
Подібна прогулька 7-го травня (мая).
Білети до набуття Exchange Place або Journal Square. Телефонуйте до інформаційного бюра: Montgomery 5-7000.
LEHIGH VALLEY RAILROAD
The Route of the Black Diamond

ПОЩО ТЕРПІТИ
КОЛИ ПОМІЧ ТАК БЛИЗЬКО ВАС?
Прийдіть нині, дайте себе оглянути, ми виєднімо вам докладно ваші недомагання. Якщо потрібно, ми вживаємо лабораторичні способи, досліджуємо натиск крови і приміняємо промінь „екс" (X-Кау). Наші методи модерні і дуже докладні. Електрики вживаємо в різних формах, а ліки пристосовуємо внутрішньо і через вприскування.
Зняття жил, болячки на ногах, спричинені знаменними людьми і геморої лічимо методами вприскування, без болю і без перериванни вашого занять.
Вже довгі роки ми вилічуємо успішно хронічні й гострі недуги шлунка, ревматизм, нервові забурення, шкірні недуги, особові й головні хороби, скрадання хребта, всякі болячки, недуги нігтря і пирок, опущення жилок і затвердіння. Як маєте випадкову недомагання, а не знаєте, що вам бракує, прийдіть до нас з повною довірою. Цини УМІРКОВАНІ, що можуть вдоволити кожного. 92-
HILL MEDICAL OFFICE
26 HILL STREET, NEWARK, N. J.
Напроти готелю Douglas
Годині: 9 до 4: 6 до 8; у вівторок і четвери 9 до 9; в неділі і свята 10 до 1.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Протестаційне віче.

Заходами жіночого Тов. „Згода", від. 358 У. Н. С., відбулося протестаційне віче проти засуду українських студентів у Львові, зосібна Ю. Дячишина, котрого засуджено на смерть. Віче відбулося дня 14. лютого в Українськім Народнім Домі.

На віче прибуло богато жінок, мущин та молодіжи. Віче відкрила п. В. Скоротко, пояснюючи ціль віча, відтак покликала адвоката п. О. Е. Малицького, котрий виголосив вступне слово мовою українською й англійською. Потім він обняв провід віча та попросив до слова паню Фрай, предсідательку Жіночої організації „Міжнародньої Ліги Мира й Свободи". Пані Фрай висловляла свої співчуття до нашого народу і яросила, що більше жінок вступало до їх відділу й разом щоби протестувати. Вона згадала, що „Ліга Мира й Свободи" вже нераз протестувала проти брутального поведення Польщі, а також висловила жаль, що українську справу так легковажать у Женеві. Та всетаки, говорила вона, Україні не повинні упадати на дусі, а повинні далі протестувати, бо лишень безнастанними протестами й домаганнями своїх прав можна собі помогти. Пані Фрай дальше говорила, що їх жіноча організація „М. Л. М. С." е найсильніша в світі, а тому її протести повинні мати свою вагу й значіння.

Потім адвокакт п. О. Е. Малицький говорив українською мовою, що ми згодилися на думку пані Фрай, але аж тоді, якби ми мали свою державу, а тепер, коли нас наші вороги бють і катують, ми не годимося з Миром і Свободою, бо тільки боротьбою, а не проханням можемо здобути собі державу. Дальше покликав адвокат п. О. Е. Малицький паню Тері (місіс Сара Тері), бувшу предсідательку тої самої організації. Пані Тері говорила, що вона знає, що робиться кривда Українцям, бо їх організація вислала була панну Шіпшенкс, котра в Галичині бачила всі кивди, заподіяні Поляками. Бувши предсідателькою свого відділу. пані Тері богато дізналася про Українців від своєї членциі, пані Клементини Волянської, котра також передала їй книжки про пацифікацію та заставила її думати і відчувати так, як Українка. На закінчення сказала, що їде до Вашингтону в своїй справі, а міжтим особисто буде говорити з сенатором п. Борою, щоб він звернув як найбільшу увагу на українські протести.

Відтак говорила в справі еміграційній, що Америка не трактує добре людей, що як було потрібно робітників, то Америка впускала емігрантів будьяк, а тепер роблять все машини, то депортують людей до старого краю. Забирають жінкам мужів, мужам жінок, розлучують родини та депортують звідсіль. Ось незадовго з Клівленду мають вислати 100 людей зовсім невинних, котрі ніколи нічого злого не зробили. Коли такий чоловік приде до старого краю, чи стріне його там краща доля? Та на що іншим краям силою накидати безробітних, коли у них самих криза?! По що інший край має на тім терпіти? Відтак сказала, що як е в нас люди, котрі також мають бути тепер переслані до краю, щоб удалися до своїх українських адвокатів, та рівнож і до їх організації, що якраз тепер протестує проти депортацій.

Адв. п. О. Е. Малицький коротко пояснив що промову українською мовою та попросив о. Запаринюка до слова. О. Запаринюк в своїй промові переповів становище нашого народу в Галичині, а також зясував нашу справу в звязку з рішенням Ліги Націй та вказав на її постанову в українській справі. Цю постанову він сильно скритикував. О. Запаринюк говорив, що ми хоч не знайшли в Лізі того теплого слова, якого ми так чекали, щоб вона нам допомогла, то всеж ми бачимо, що тими нашими протестами ми привели до того, що бодай чужинці пізнали, що е нація, котрій робиться кривда. Тільки британський представник боронив українську справу. Ми тут в Америці здобулися на протести, а коли нам протести не допоможуть, то ми змушені будемо взятися до боротьби. Бо чиж можуть поневолені нації не боротися за свою волю?!

Тому ми не повинні зважати ні на релігійні ні на партійні різниці, а мусимо разом взятися до боротьби. Доти нас не будуть уважати за рівних людей, доки ми не виборемо собі своєї держави. На закінчення своєї промови о. Запаринюк просив, щоб зложити жертву на політичних вязнів, котрі найбільше тепер потребують на свою оборону.

Опісля адв. п. О. Е. Малицький прочитав резолюцію протесту, яку збори приняли одноголосно.

Останнім бесідником був адвокат п. Коривчак. Потім адвокат п. О. Е. Малицький поднякував в імени товариства „Згода" всім присутним бесідникам та жертводавцям і закрив віче.

На закінчення всі заспівали „Ще не вмерла Україна".

Хоч у нас велике безробіття, на вічу зібрано $40.08. Після всіх видатків осталось нам $20, котрі вислано на політичних вязнів через „Обеднання".

Жертву зложили: о. Запаринюк, адв. п. Малицький, Олена Кульчицька, В. Скоратко, п. Мораль (контрактор), Марія Михно, Пазя Капліщ, Софія Стахів, М. Гапко, М. Сорочак, Р. Павлишин, М. Пелш, М. Фесачин, Г. Самотіс, О. Каплиш, Г. Богідчак, Я. Волянський, Анна Гацівна, Б. Гричко-ська по $1; Анна Карась і Т. Яким по 50 ц. — Решта дрібними.

Гроші вислано до краю через Обеднання.

Б. Гричковська, А. Гацівна,
писарі віча.

PROTEST PERSECUTION.

Ukrainians Here Send Resolution to Senator Borah.

Protest against the imprisonment of Ukrainian leaders and their perseecution in Poland was sent today to Senator William E. Borah, chairman of the Senate's Foreign Relations Committee, by a group of Cleveland Ukrainians.

The resolution was adopted last night at a meeting in the Ukrainian National Home by 400. Mrs. Sarah Terry, former president of Women's League for International Peace and Freedom, spoke. Attorney O. E. Malicky presided.

(Cleveland Press).

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Українські жінки при роботі!

Ліпше пізно як ніколи, каже пословиця. Цю стару пословицю можна тее применити і до вілксберсько-нантикокських і околичних українських жінок. Якось невеселе, тяжко, нудно і стидно було вже жити в нашій вуглевій долині, бо майже два довгі роки не завважав ніякого з наших Українців, щоби виявив якесь особливе зацікавлення до української політики, до народньої роботи, чито до українсько-американської справи, чи то хочби навіть до чисто товариської забави - сходин.

Правда, що страшне безробіття, брак грошей і лихі обставини причинилися до загального „завішення духа", але також і байдужість, коли така ситуація, то треба заложити руки і ждати. По інших місцевостях, хоч там може гірше як у нашім повіті, люди таки інтересуються своєю рідною справою. Отсе мабуть було причиною, що по довший мовчанці наші жінки з Вилкс Беррі, Нантикоку, Кінгстону, Едвардсвилу й околиці рушилися немов пчоли на весні, і без найменшого труду заложили „Український Жіночий Клюб Лузерського Повіту".

Не можу сказати, що сталося чудо, бо в нашім повіті е досить свідомих Українців і Українок, які все можуть зробити, коли мають до чого охоту. Це відрадна поява, що український жіночий рух в Америці так сильно розвивається. І це добре, що жінки лузерського повіту не лишаються позаду. В цілім повіті аж зашуміло від української жіночої активности.

До Українського Жіночого Клюбу Лузерського Повіту входять між іншими п. Анна Лавна, предсідателька; Катерина Сьома, містопредсідателька; З. Крайківська, касіерка, а панна Ольга Шпур, секретарка. До Клюбу вписалося наразі 22 членців. Отсей клюб влаштував „Кард Парті" 21 квітня, т. с в четвер, в годині 8-мій вечером в Українській Кооперативній Галі, 833 Н. Вашингтон стріт, з якої то забави кожний цент піде на закупно „Кошиків" (Фуд бескет) для найбідніших українських родин в повіті. Це е гарне і гуманітарне діло Укр. Жіночого Клюбу, яке треба поперти, бо це е фінансова поміч бідним і голодним.

Від імени Жіночого Клюбу прошу всіх, кого тільки стати на 50 центів, щоби попер цю забаву.

А для жінок і дівчат буде добра нагода приступити до Укр. Жіночого Клюбу, в якого може бути вибраною за делегатку на Перший Український Жіночий Конгрес, котрий має відбутися в Ню Йорку в травні цього року.

В. Крайківський.

—o—

БОФАЛО, Н. Й.

В справі ювилею міста.

Подаємо до відома, що досі нема Загального Комітету Українців, який би репрезентував всю нашу українську кольонію в Бофало у святкуванню ювилею міста.

Заявляємо, що національні громади при Українськім Народнім Домі, 205 Міліттері Ровд, на так зв. „Блек Рак", і укр. православна парохія при 448 Елк вулиці враз зі своїми кільканацятьма товариствами ведуть свою працю підготовки до ювилею міста з власним комітетом.

Комітет:

о. С. Мусійчук, Т. Ленський, Гр. Видиш, А. Коваль, І. Сидоровин А. Мовчанюк.

МУДРІ КИТАЙСЬКІ ПРИПОВІДКИ.

Який уряд найліпший?—На це питання дуже влучно відповідає китайська приповідка:

„Коли меч заржавіє — а леміш вилискується як зеркало; коли тюрми порожні, а шпихлірі повні; коли сходи до святині витоптані, а сходи до судових трибуналів заросні травою та бурянами та коли, вкінці, лікарі ходять пішки, пекарі їздять кіньми, письменники повозками — тоді щойно в державі е добрий уряд".

Трістан Бернар.

Л Е В.

Смуток і розпука панували у цій кімнаті. Бідна жінка лежала на постелі, біла як полотно, зі зложеними на грудях руками. Перед хвилиною замкнули їй очі. Біля ліжка, в ногах, її сестра, зложивши руки, молилася:

„Боже!" говорила, „я завжди Тебе любила і служила Тобі, а ніколи не просила нічого в заміну. Маю на світі тільки одну сестру, що її ревно кохала. Зроби чудо: хай поверне життя до цієї кімнати, яку спустошила смерть".

Тоді немов почула голос Всемогучого, який говорив:

„Жадаєш від мене, щоб я встановив вельми небезпечний прецедент. Я постановив раз назавжди, що смерть е фактом остаточним і невідкличним. Інакше моя адміністрація опинялаєбь що хвилі перед безчисленними труднощами. Та вкінці, ти справді е дівчиною, як рідко, побожною. Я е чутливий. Може не слід тобі просити, щоб я нарушав так мої принципи... Та хай там: будь вислухана"!

Ледви сказав ці слова, мертва заклпала очима, її груди піднеслися, губи разхилилися і життя повернуло до кімнати, яку спустошила смерть.

Життя повернуло до цієї кімнати: мертві мухи, прилипші до дзеркала, простягли маленькі ніжки, заблищали ситковими очима і полетіли радісно до'стелі.

Життя повернуло до кімнати! Маленька, вихпана пташка, що була на капелюсі, в чагарнику стяжок і паперових квіток, зачала махати крильцями, весело защебетала, пурхнула і сіла на краю якогось мебля, де заспівала побідну пісоньку.

Лев, який шкіра лежала перед ліжком, роззявив здоровенну пащу... і всіх пожер. — Пер. І. Д.

Батько: Я, як був такий, як ти, то не брехав...

Син: А коли ж ви зачали, тату?

—o—

Мудрагель.

— Не розумію, навіщо жінці треба грошей? Аджеж вона не курить, не пє тай на жінку не видає грошей...

НА ЧУЖИНІ ТЯЖКО ЖИТИ.

Як вигнали Ляхи з хати,
Так до нині блуджу,
За милою дівчиною
Цілим серцем тужу.

На чужині тяжко жити
Одинцем самому,
Мої думи рано, вечер
Все летять до дому.

Там дівчина чорнобрива
Мене обнімала,
Тулилася до серденька,
Ще й поцілувала.

Там товариш, як брат рідний,
Не зрадив ніколи;
На чужині, в чужім краю,
Забуде поволи.

Бо чужина — біді мати,
Розуму навчає,
Долею людей кидає
І не пощаджає.

Я в Ню Йорку по „сайдоку"
Сумний походжаю,
До милої дівчиноньки
Мисли посилаю.

Ах! милая дівчинонько,
Чи мене згадаеш?
Ой любая голубонько,
Як же ти ся маеш?

Як ся маеш, голубонько,
Сестра й твоя мати?
Перекажи мені, мила,
Що в тебе чувати?

Думка думку проганяе,
Серце роздирае,
Що у нашім рідним краю
Лютий Лях туляе.

Та відплати день надійде,
Тяжкої відплати:
Щоб дарувать життя йому,
Ляхи буде благати!

Евсиль Кощовий.

о. С. М.

ДО ПОМСТИ!

О, Земле України, стара князівська славо,
Домівко Льва й Данила, колиєко Мономаха!
Коли терпець Твій урветься знущанням ката-Ляха?
Як довго зноситимеш так много ран кривавих?

Чиж мало соків Твоїх ще ворог там нассався?
Ще мало поту,й крови поплило борознами,
Що селянин наш вірний там проливав віками?
За щож він замісць волі знов панщини діждався?

Коли стрясеш Ти, Земле, верхами гір Бескида,
Дністра і Сяну й Прута филями вод заграеш,
У купелі пекольній всіх ворогів скупаеш
І втопиш в вирах лютих всі болі, рани й кривди?

Коли Беркут і Довбуш у славі давній встануть,
Затрублять у трембіти і блиснуть топорами
І местників завзятих поведуть вниз лавами,
На порахунок з Ляхами у бій останній стануть?

* * *

Ось час вже помсти близько: зберемо всі зусилля,
Стрясемо рабську тирсу з плечей, віком гнетенних,
В один всі фронт ми станем проти катів пікченних:
І Гуцул, Бойко, Лемко, Волинець й син Поділля.

Під шум і рев рік рвучих і блискавок громів,
Що загудять по селах від Збруча по Карпати,
Здійметься руки помсти Боевиків завзятих:
Пропаде кат і згине серед страшних погромів.

ОКРЕМИЙ ПРОГУЛЬКОВИЙ ПОЇЗД НА УКРАЇНСЬКЕ ПРОГУЛЬКОВЕ СВЯТО ДО МІСТА ВАШИНГТОНУ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня (Вл. кор.). — Українське свято в честь Юрія Вашингтона, що має бути влаштоване в столиці Злучених Держав, у місті Вашингтоні дня 1-го мая, заповідається величаво. На це звернули увагу залізничі підприємства і компанія Балтимор і Огайо сама добровільно, без ніякого зобовязання зі сторони українських установ чи громадян, лише на підставі інформацій з достовірних джерел та оголошень про українське свято в вашингтонських часописах, призначила окремий поїзд з Ню Йорку до Вашингтону на цей день. Поїзд вийде зі станції Джерзи Сіті, а до станції доїздиться ферою з Либерті Стр. в Ню Йорку, в год. 8.10 рано. Поїзд задержиться на станції в Елизабет для подорожних з Елизабет і Ньюарку в год. 8.44, в Плейнфілд в год. 8.58, в Филадельфії в год. 10.20 і приїздить до міста Вашингтону в год. 12.15. Тут треба звернути увагу, що в неділю, 24-го квітня настає зміна часу на літний в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і Пенсельвенія, а в місті Вашингтоні зміни часу не буде. Тому з Ню Йорку виїдають поїзді після літнього часу, а приїздить до Вашингтону після звичайного часу. Прогульковий білет в обі сторони коштуватиме 3 дол. і 50 центів. Діти від 5 до 12 літ платять половину. Ціна одна зі всіх вище згаданих станцій. Поїзд вертається до Ню Йорку по північи з неділі на понеділок в год. 1.35 і приїздить біля 7-мої години рано до Ню Йорку.

Є ще інший поїзд до Вашингтону в той самий день і за ту самі ціну на лінії Балтимор і Огайо. Він виїздить з Джерзи Сіті в год. 12-тій о півночі зі суботи на неділю і приїздить біля 6 години до Вашингтону. Тікети коштують таксамо 3.50 дол. Поворот до Ню Йорку також в години 12.35 по півночі з неділі на понеділок.

Поїзд для дво- і тридневного побуту коштуватиме 9 долярів, коли зголоситься 25 прогульковців. Можна виїхати в ночи в пятницю або суботу, а вертатися в ночи з понеділка на второк до Ню Йорку. Треба зараз голоситися до Школи Українського Національного Танку, почтова скринка 101, стація Д, Ню Йорк.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS PLAN CELEBRATION.

City's Colony of 10,000 Prepares to Mark 12th Anniversary of Home Founding.

Cleveland's colony of 10,000 Ukrainians is preparing to celebrate the twelfth birthday anniversary of their central meeting ground, the Ukrainian National home, 2253 W. 14th st., this weekend.

There will be dinner with a list of outstanding Ukrainians as speakers Saturday night at the home. A Sunday program at 7:30 p. m., will include the national songs and dances to which the nationality gives particular attention.

Those taking part in the Saturday meeting will include John Jacenchuk, of the Ukrainian national school in Europe; William D. Kury and O. E. Mallsky, Cleveland attorneys; and Rev. Michael Zaparaniuk and Rev. Leo Lewicky, religious leaders in the Cleveland group. The Choirs Boyan and Bandurist, with 70 singers, will be heard Sunday.

The group also is planning a gala performance in commemoration of the Washington bicentennial, May 22, at public music hall.

The 300 dancers who appeared in a recent festival here will unite with a Ukrainian chorus, trained by a famous choral leader, Alexander Koshets, for the May program. The chorus will sing Ukrainian music in a different American city every day during the month of May. The dancers have been trained by Vasile Avramenko, Ukrainian ballet master, who is responsible for revival of interest here of his nation's dances.

(The Cleveland News, April 13, 1932).

ВІДОЗВА

ДО ЗЕМЛЯКІВ З ГЛІБОВА, ПОВІТ СКАЛАТ, ГАЛИЧИНА.

В селі Глібові завязався комітет будови дому читальні „Просвіти". Головою вибраний Павло Слободян, секретарем Василь Яцишин, касіером Андрій Жуковський. Цей комітет прислав відозву до Михайла Олексіва в Ню Йорку. Відозва зредагована дуже палкими словами і я повинні перечитати всі земляки, що вийшли з Глібова.

По одержанні відозви Михайло Олексів зібрав наборзі кількох земляків, що перебувають в Ню Йорку й найближчій околиці і вони завязали тимчасовий американський комітет для допомоги цьому ділу. В склад комітету ввійшли: Павло Слободян, голова, Анастасія Фігурка, замужна Олексів, касіерка, Яцишин Петро, рекордовий секретар.

Цей комітет просить земляків з Глібова приготовитися до праці в хосен свого села. Хочеться відбити цю відозву, що прийшла з рідного села і вислати й землякам, що перебувають в Америці. Але наперед треба знати їх адреси. Тому просемо отсим земляків з Глібова, щоб добровільно зголошувалися до роботи і подали свої докладні адреси. Коли в той спосіб призбирається поважніше число односельчан, скличеться ширші наради і вибереться постійний комітет в Америці для допомоги будови дому читальні „Просвіти" в селі Глібові. Лише просимо зробити це за раз, а адреси свої й інших односельчан прислати на імя

P. Slobodian,
667 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

A SHORT HISTORY OF UKRAINE.

(Prepared by Stephen Shumeyko, LL.B.)

"FALL OF THE ZAPOROGE."

Under the guise of correcting the various evils and deficiencies of the local Ukrainian governments, the Russian government introduced its own system of rule in Ukraine. However, when the Ukrainians tried to correct and make certain reforms in their governments, Russia showed its real intention by doing its best to hinder and delay these reforms. The purpose being to destroy all the distinctions between the Ukraine and Muscovy, and to make the latter supreme in all respects.

Upon the death of Hetman Skoropadsky, his temporary successor, Colonel Paul Polubotok, hearing of Czar Peter's criticisms of the Ukrainian governing agencies, set about in an attempt to rectify and improve them. For his endeavors, however, he was summoned to St. Petersbug where he was tried as a revolutionist and sentenced to imprisonment for life.

Others, who attempted to defend Ukrainian rights were also imprisoned, their properties taken away and their nearest of kin became additional victims of Russia's displeasure. Those who did not defend Ukrainian rights, but supported the Russification policy, became objects of Russia's beneficence, receiving Czarist grants of land, titles, immunities and privileges. Naturally enough, a number of Ukrainians seeing no gain but only trouble in store for them if they continued their patriotic endeavors, quieted their consciences and went over to the side of Russia. In this manner while the Ukrainian autonomy decreased the Ukrainian great land-owning class increased.

The growth of the Ukrainian great landowners furnished Russia with another pretext for introducing its own goverment into Ukraine. That pretext being that the Ukrainian common people needed protection from the avaracious grasp of the land-owning class, and that such protection could not be given by the weak Ukrainian government but only by the powerful and "righteous" government of Moscow. By this double-faced, devious policy of first creating a great landowning class and then setting it up as an enemy of the common people, Russia succeeded, to quite an extent, in her Russification of Ukraine.

Her success in this matter was largely due to the cupidity and avaraciousness of the Cossack "starshyna" or the higher officers. Many of these officers, in the face of the flattering attentions, gifts of land, titles, privileges and immunities, conveniently forgot their former patriotic ideals of having a free and independent state of Ukraine. They forgot how coggageously their lion-hearted ancestors fought under Khmelnitsky, how many innocent lives were lost, how much blood was shed, all for the purpose of making Ukraine free. Thinking only of their own personal selfish ends, they were among the first to succumb to the blandishments of Russia. They gave up their ideals, their honor, their mother country, all for just their own selfish aims. Meanwhile the common class of Ukrainian people, in general, remained true to their contry, notwithstanding, that its position was made very much more difficult by this patriotic stand.

As we already know, during Khmelnitsky's time all of the nobility and great land-owning class was driven out of Ukraine and with them serfdom disappeared, to exists only in certain isolated monasteries and upon lands belonging to the dignitaries of the Orthodox Church. All other lands, however, were free, and anyone who wanted, staked off his claim and from thence on it was regarded as his property. However, the choice land most fertile lands ussually fell into the hand of the wealthy class as well as the Cossack "starshyna."

As time went by the "starshyna" garnered more and more land, so that finally most of the land was in their hands. When any newcomers arrived wishing to take advantage of the wondrously fertile soil, they found all the choice lands already owned by the "starshyna." Therefore, it being unprofitable to attempt any agriculture on the poor soil, they found it necessary to settle on the choice lands and for its use pay the landowners either in money or in crops. Such was the beginning of the great landowning class in Ukraine. Naturally, when the Tsar gave them Tsarist deeds to the lands, in return for their allegiance, their title to the land which previously was weak became absolute, and they became the nobility of the Ukraine, while the ordinary people, exclusive of the city-dwellers, became, with certain exceptions, serfs.

Under the reign of Czarina Katherine in 1783, the Ukrainian people were further enslaved and the Ukrainian nobles were raised to a rank equal ta that of the Russian "dvoriany". Once more Ukraine had lost her independence.

However, there still remained freedom in the Zaporogian Sitch, and this was a constant source of annoyance to Moscow.

When Czar Peter ruined the Sitch, the Zaporogians moved into the Tatar lands, and organized a Sitch in the Aleshka. There they remained for a short period, but longing for their native lands they obtained Czarina Anna's consent to return to the Zaporoge. Here they lived as a border guard of the Ukraine against the Tatars. However, when Katherine ascended the throne, she became annoyed at their free and easy attitude towards her emmissaries, and therefore decided to destroy this last stronghold of the Ukrainian freedom. In 1775, she dispatched troops to the Zaporogian lands to disarm all of the Zaporogian Cossacks, a majority of whom were at that particular time hunting and fishing. At the same time she sent another army against the Sitch garrison.

Unexpectedly, the Russian army of over 40,000 men surrounded the Sitch and its general gave notice to the Zaporogian to lay down their arms and disperse. This was like a thunderbolt to the Zaporogian Cossaks, they not expecting it. The great majority of them were against surrender but the more prudent minds, including Koshovy Kalnyshevsky, counselled against resistance, pointing out that the majority of the Cossacks were scattered far and wide over hunting grounds, while all that remained in the Sitch was about 10,000 as compared to the Muscovite 40,000. The peace proponents prevailed and the Sitch surrendered. Koshovy Kalnyshevsky, together with other officers, was imprisoned and sent to Siberia to rot to death in dungeons. A majority of the Cossacks went to European Turkey and on the banks of the Danube organized another Sitch.

Subsequent a great number heeding the pleas of Russia, returned and founded the Ukrainian Kuban Cossacks, which exist to this day.

(Next Instalment — "Haydamaky: Ivan Gonta").

Гроші у вашій кишені!

Шкода, несумлінна експлуатація праці справляє жорстокі і довгі наслідки. Добре відомо, жертва, кинута у відчаї, не забуває кривди, а часто і справжня рука помститься кривдникові.

Пейн-Експелер*

Вирв

Фармацевтичний препарат Ветеринарних Дерматів

Допомагає вам задержати силу, бадьорість справність, зарібкову спроможність. Не найбільший щоденний ідеал на світі, але ліпший. Успіх дивлячи бо, виглядає, переправляючи, вкупчення мають.

25 ц. і 70 ц. - - - - - - Продається всюди.

"Працюючий в торговельним виданні ЯКІР.

УЧІТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Коли ви не знаєте до англійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже трохи розговоритися, так старайтеся добре опанувати англійську мову. — Поникче подаємо спис словарців і підручників, які вам поможуть в науці англійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Тлумач І Словар: для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з поданням докладної англійської вимови. ІІ. часть **Новий Практичний укр. англ. і англ. укр. словар.** Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна $2.00

В гарній полотняній оправі 2.50

ПРОВІДНИК 240 сторін, без словарця звичайна оправа 1.00

В полотняній оправі, без словарця 1.50

Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку з граматикою, абзбуко дружковною і писаною і що найважніше з вимовою англійських слів. Величина і формат словарів 5½x2½ палів. Оправлений в червону матовлку імітацію шкіру, оздоблений гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папері, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є позабучний реджістер 1.50

Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ 1.00

Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ з додатком поучень **ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ** 75

Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ ..... .50

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК,

ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ І ПЕЧИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова ..... $ 75

ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи 1.00

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР 1.00

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи по англійський спосіб 75

КАРТКИ НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА

ЖЕЛЯТИНОВІ І ЗВИЧАЙНІ по ..... 5 ц.

В ФОРМІ КНИЖОЧКИ зі желанням ..... 10 ц.

В ФОРМІ КНИЖОЧКИ (більші), зі желанням ..... 15 ц.

ЛИСТОВИЙ ПАПІР ЗІ ЖЕЛАННЯМ ..... 10 ц.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ
шифкарти на всіх корабельних лініях.
Пересилка грошей у ДОЛЯРАХ.
Інформації ДАРОМ.
Нотаріюш
WALTER TWARDOWSKY,
26 St. Mark's Pl. (E. 8th St.),
New York, N. Y.

До актора прийшов кравець за довгом, саме як той сидів при сніданку. Актор розсердився. — Як можете так входити, не заповівши навіть!

Кравець вийшов скромно, а за хвилину маменичний сторож приніс кравцеву візитівку. Актор глянув на візитівку: „Прошу сказати, що мене нема дома!"

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для І. класи), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для ІІІ. класи), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV класи), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
АПОСТОЛИ І ЕВАНГЕЛІЯ на неділі, празники і дні святих цілого року, після уставу святої греко-католицької церкви. Оправлений	75
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75

"SVOBODA"

81-83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА

ДО МИЦАН ХОДОРОВА ТА ОКОЛИЧНИХ СЕЛЯН.

Підписаний одержав з Рідного Краю ось-таке письмо:

„Уповноваження, силою якого Товариство Кредитово-Господарське „Український Народний Дім" в Ходорові уповажнив отсим п. Стефана Саляка, родом з Ходорова, а тепер мешкаючого в Америці, 1121 REVERE AVE., BRONX, NEW YORK CITY, до збирання добровільних датків, жертв і ощадностевих складок на річ розбудови „Українського Народного Дому" в Ходорові в цілі приміщення в ньому всіх українських установ, а зокрема „Рідної Школи" в Ходорові, до якої ходять не тільки українські діти Ходорова, але й цілої околиці, а яка є одинокою „Рідною Школою" в цілім бобрецькім повіті.

„Ходорів, 16 березня 1932 р. За Товариство Кредитово - Господарське „Український Народний Дім", кооператива з обмеженою порукою в Ходорові: Д-р Т. Троян, Василяк, Саляк".

Подаючи до відома земляків наведеного тут листа, повідомляю, що вже зорганізовано комітет, який збирає жертви на цю ціль. До комітету дотепер впливуло 65 долярів. Комітет кличе складати дальші жертви на руки касієрки, Анни Москаль, 135 ELDRIGE ST., NEW YORK, N. Y.

С. Саляк, Нью-Йорк.

КИТАЙЦІ ЗАВЗЯТІ ГРАЧІ.

Молоді, старші та найстарші Китайці є завзятими грачами. Китайський хлопець не знає іншої радости в житті крім гри. Денною стравою Китайця є пригорща ризу та трохи зеленини. Зате в грі ніхто Китайця не може перевищити. Ввесь вільний час він проводить у домах гри. Там грають найріжніші гри. Колиж кишеня не позволяє ходити до дому гри, Китаєць розкладає свої шахи, кістки або карти попросту на хіднику, на вулиці та починає грати з першим ліпшим прохожим. Потрафить грати цілі години.

Вже в приповідку ввійшли китайська ощадність: майже від дитинства складає сотик до сотика, щоби за прикладані гроші купити собі жінку. Та біда, коли касою є його бездонна кишеня: пропаде звичайно все, що має.

Найбільш улюбленою грою Китайців є „Ма-Д конг". Це дуже скомплікована гра, тому, хоч останніми часами вона появилася між іншими народами, не принялася. Запальничий китайський грач грає теж у шахи, дамку, доміно, кістки та в карти.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ ФАРМУ в полудневій части стейту Нью Йорк і найбільший рідьничій дільниці, де цінна є найвищі, земля добра, живиці все довсюди. Пишіть по спис добрих нагод і ствігі і по ману. 88-95

S. R. MORANSKI,
Box 147, Bath, N. Y.

ЧИ ВИ Є ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ. Кождий не горожанин повинен сейчас старатися, щоби не бути непорожанином, о горожанськи праві. У нас достаточне пояснення як стати горожанином, з поясненнями укр. і англ. мові за $1.00. Пишіть на адресу: **Kobzarska Knyharnia, Station D, Box 182, New York, N. Y.**

ПОШУКУЮ СІЛЬНИКА ДО РЕСТОРАНТУ,
з причини, що самому за тяжко дальшувати бізнесу. Голосится на адресу:

SUBWAY COFFEE POT,
135-42 Roosevelt Ave., near Main St., FLUSHING, L. I., N. Y.
Telephone: Independence 3-7126

НА ПРОДАЖ ФАРМА 125 АКРІВ

з причини виїзду до краю; 40 акрів під лаут, решта пасовиска і ліс. Гарне місце на літнисько, годілько курей або молочарство, 1 миля від Кочестер, Конн. На фармі 2 сади, купальня, джерело, річки перепливають через фарму. Стейтова дорога і трамва роздорожжя. Добре місце на зимову станцію. Новий дім з 3 кімнатами кімнатами для літників, сала до танців. В домі водопровід з джерельної води; гаряча вода, ванна кімната, новий курники, вигульний курник, 6 перших дійних корів і кінь, 2 свині, 150 курей, як добре несуться, 1,600 курят з місця дорого, косарка, віуз, бороні і т. д. Ріг. тровий на трок як і і пів тон. Ціна $11,600. За готівку після умови. Голосится на адресу:

Mr. A. GURKO,
R. F. D. 1, Box 11, Colchester, Conn.

ОЛІЙ! ОЛІЙ! ОЛІЙ!

В Нюрку, Н. Дж., вітворилася ФАБРИКА ОЛІЮ

де виробляється дуже смачний краний олій з конопель (сімя). Ми спроваджуємо сімя зі старого краю свіже і чисте. Сей олій має знаменитий смак. І надається до всяких потрав. Олій є дуже добрий для здоровля дітей і дорослих. Сей олій можете дістати у вашій найближчій крамниці. Також виписуємо олій в цілі, В нашій фабриці є також набувати олій кождого дня від 9 рано до 6. вечір. Адреса: 88-

THEODORE KOLISNYK & PETER TULAGLOWICH CO.,
19 Jones Street, Newark, N. J.
Telephone: Mitchell 2-0737.

НА СВЯТА

Крашанки, 3 за	$1.00
Святочні картки по 5 ц., 30 за	1.00
Святочні листи по 10 ц., 3 за	25
Всі Рекорди по	65
Рільбери Годинники	5.25
Електричні Радія по	20.00
і инше.	

ДО ВИШИВАННЯ:

Китки Д.М.С., № 16, доз.	.50
Китки Д.М.С., № 5, доз.	1.00
Взори, різні, вже надруковані по	65
Взори до вишивання по	10
Стемпованні обруси по	75
Стемпованні фартухи по	20
Стемпованні ручники по	20

Всі повищі ріжи висилаємо почтою на замовлення по отриманню належитости або C.O.D. 80.2-

J. WYSOCHANSKY,
60 BEACON ST., NEWARK, N. J.

„Я МАВ СЛАБІ НИРКИ, ТЕПЕР ВОНИ СИЛЬНІ"

„Мої нирки були такі слабі, що я часто вставав кілька разів кождої ночі через 5 або 6 год. — пише п. І. Весснер, Ман. — З причини утрати сил став нервовим і ослабленим. І як я мав кождої ночі, було гордовим і біль у моїх нирках. Жадна медицина не помагала мені поки я не взяв Нуга-Тон. Я мав слабі нирки. Тепер вони міцні, а я наслаждаюсь здоровля с гарне".

Нуга-Тон дає органам нову силу. Він зробіг, тому, що не треба в ньому вживати, а по кільканайцять заживанню його ви завважите велике поліпшення вашого здоровля. Нуга-Тон зпродукть дитинку. Всього епітиар не має його, скажіть дома щоби замовив тонік від свого головного складу. Запевніться, що дістаєте Нуга-Тон читаєш є безвартісні.

ВЕЛИКА НАГОДА.

ФАРМА 32 акри в стейті Нью Джерзи, яка 10 кімнат, гараж стодола і курники, около 4,000 стіп фронту над рікою. Около 100 овочевих дерев, земля добра на білю 2 голови до шкіри, 6 миль від міста. Фарма по старих Американських і мусить бути продана з причини ліквідації маєтку. Ціна тільки $3,600. Готівка після умови.

Крім цієї фарми маємо великий вибір рільничих других фарм. Голосится до:

C. MARKS FARM AGENCY,
232 PALISADE AVENUE,
CLIFFSIDE, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ. (15)

Нарешті фон Гарбен і Кабула злізли зі скелі. Вони опинилися в ріці. Здовж берега ріки, скільки тільки можна було захопити оком, простягнися високі скелі, на які годі було навіть думати вибратися. Далі посеред ріки зеленів острів з низькими берегами. До нього можна було дібратися через ріку. Обидва вони обережно пішли в напрямі до того острівця. На їх щастя, вода в ріці була неглибока й ледви доходила їм до пояса.

Отак вони добриди до пливаючого острівця. Кілька великих дерев повільно плили течією ріки, а їх корінї у воді широко розкинулися, несучи на собі шари землі. Фон Гарбен і Кабула рішили виліяти на цей острівець, щоб пошукати собі їсти. Ж диш почали дертися на корчі, несподівано біля них упало кілька спис, а потім зза острівця виплив човен з трома чорними дикунами. Човен швидко набліжався до них.

Тікати, чи боронитись у воді годі було. Фон Гарбен звернув увагу на те, що списи цих дикунів зовсім не схожі на списи інших дикунів Африки, а їх мечі були такі самі, які він бачив у музею та знав з історії. Їх мечі були такі, які мали колись воїни римських легіонів. Один з вояків грізно й суворо сказав: „Ви обидва арештовані! Ми вас забираємо до себе. Не думайте навіть противитися, бо відразу голови постинаємо!"

Фон Гарбен був ще більше здивований мовою дикуна, ніж списами та мечами їх, коли почув отсі слова. Це була мова латинська, хоч значно змішана з якоюсь африканською мовою дикунів. Розмовляючи пізніше з чорними, фон Гарбен переконався, що це дійсно латинська мова, змішана з мовою племени Банту. Обох арештованих витягли на човен. Тут їх положили на дно човна й наказали лежати там, не рухаючись і не розглядаючи, куди їх повезуть.